

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 244/2024-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3Tos/189/2023-74 zo 14. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 3. apríla 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím v záhlaví označeného všeobecného súdu. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec na ďalšie konanie. Žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6T/12/2017 zo 4. septembra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5To/151/2018 zo 16. mája 2019 uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov.
3. Okresný súd uznesením č. k. 2Nt/5/2021-54 z 1. augusta 2023 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 6T/12/2017 (ďalej len „pôvodné konanie“).

Krajský súd napadnutým uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu.

4. Krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná. Okresný súd dospel k správne mu záveru, že nie sú splnené podmienky na vyhoviecie návrhu sťažovateľa. Krajský súd si osvojil závery okresného súdu, na ktoré odkázal. Nad ich rámec zdôraznil nutnosť kumulatívneho splnenia dvoch podmienok na povolenie obnovy konania. Uviedol, že obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, a priblížil výklad § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľovi pripomenul, že sa mylí, ak sa domnieva, že konanie o návrhu na povolenie obnovy konania je ďalším opravným štádiom trestného konania, v ktorom by súdy mohli preskúmať správnosť a zákonnosť rozhodnutia v pôvodnom konaní. Novým dôkazom, prípadne novou skutočnosťou súdu skôr neznámou nie je tvrdenie o potrebe ukladania súhrnného trestu aj vo vzťahu k odsúdeniu okresného súdu sp. zn. 30T/39/2011, sp. zn. 0T/107/2018 a odsúdeniu Okresného súdu Galanta sp. zn. 29T/40/2013. Okresný súd v pôvodnom konaní mal vedomosť o týchto odsúdeniach, čo vyplýva aj z rozhodnutia v pôvodnom konaní. Sťažovateľom navrhované tzv. nové dôkazy vo vzťahu k výroku o treste tak nespĺňajú atribúty novej skutočnosti alebo nového dôkazu v zmysle § 394 Trestného poriadku, ako správne konšatoval okresný súd.

5. Krajský súd s odkazom na judikatúru vyhodnotil ostatné sťažnostné námietky ako nedôvodné. So skutkovými a s právnymi námietkami sa riadne vysporiadal okresný súd. Z argumentácie sťažovateľa je zrejmé, že sa nevie alebo nechce stotožniť s rozhodnutím okresného súdu a opakovane presadzuje vlastný náhľad na rozhodovanie súdov. Sťažnostná argumentácia je rovnaká ako v návrhu na povolenie obnovy, krajský súd preto neopakoval skutkové a právne závery okresného súdu. V závere dodal, že sťažovateľ už v roku 2020 podal dovolanie, ktoré odôvodňoval v podstate rovnakými argumentmi, aké uviedol v návrhu na povolenie obnovy konania a následnej sťažnosti. Dovolací súd uznesením sp. zn. 1Tdo/45/2020 zo 16. marca 2022 dovolanie zamietol (dovolanie bolo odmietnuté, pozn.), pretože v ňom uvedenými skutočnosťami sťažovateľ nenaplnil žiadny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Napadnuté uznesenie je svojvoľné, arbitrárne, nedáva odpoveď na podstatu veci, prečo zamietla návrh sťažovateľa. Nesprávne uvedený údaj v odpise registra trestov (čo bolo bezpečne preukázané) nepochybne je novou skutočnosťou, pretože má zásadný vplyv na správnosť a zákonnosť výroku o treste rozsudku. Boli tak splnené podmienky na povolenie obnovy konania. Ak by okresný súd vychádzal zo správnych údajov uvedených v odpise registra trestov, ukladal by sťažovateľovi súhrnný trest a do uloženého trestu 11 rokov odňatia slobody by mu započítal tresty uložené vo veci sp. zn. 0 T/107/2018 (1 rok) a sp. zn. 6T/32/2014 (2 roky a 6 mesiacov).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcim viacerým nedostatkom niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať ho na doplnenie podania, vyhodnotiac ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum.

III.1. K porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu:

9. Ústavný súd, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

10. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje aj svoj ustálený právny názor, že rozhodnutie a postup všeobecného súdu, ktoré sú v súlade s platným a účinným zákonom (na vec aplikovateľnými procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi), nemožno kvalifikovať ako porušovanie základných ľudských práv (m. m. napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

11. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsko z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko

z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

12. Ústavný súd po oboznámení sa s napadnutým uznesením a jemu predchádzajúcim uznesením okresného súdu, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti (IV. ÚS 350/09), konštatuje, že predmetné rozhodnutia obsahujú dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by v nich obsiahnuté závery boli zjavne neodôvodnené či arbitrárne. Krajský súd jasne a dostatočne adresne odpovedal na všetky pre rozhodnutie veci významné argumenty sťažovateľa uvedené v jeho návrhu a následnej sťažnosti, neponechal ich bez povšimnutia. Nie je v právomoci ústavného súdu posudzovať súlad výkladu poskytnutého všeobecným súdom so zákonom a priestor na zásah ústavného súdu sa otvára len v prípade zistenia aplikácie príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecným súdom, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Nič také sťažovateľ netvrdil. Sťažovateľova argumentácia zostáva v úrovni pokračujúcej polemiky so závermi všeobecných súdov o správnosti výkladu zákonov či správnosti právneho posúdenia. Ústavný súd v nej nad rámec námietky o nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia nezistil žiadny ústavnoprávny presah s obsahom základného práva na súdnu ochranu konkretizovaného na rozhodovanie o povolení obnovy trestného konania.

13. V odpovedi krajského súdu na sťažovateľovo tvrdenie o nesprávnosti údajov uvedených v odpise registra trestov a o potrebe ukladania súhrnného trestu ako pre súd nového dôkazu či skutočnosti skôr neznámej ústavný súd nespozoroval žiadne skutočnosti (tvrdená arbitrárnosť či svojvôľa), ktoré by boli spôsobilé založiť dôvodnosť záveru o porušení označeného základného práva na súdnu ochranu. Krajský súd vychádzal s ústavne prijateľného výkladu aplikovanej právnej úpravy obnovy konania (§ 394 ods. 1 Trestného poriadku). Ústavný súd spätne identifikoval v napadnutom uznesení dôvody, prečo bol zamietnutý návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania, a preto tvrdenie sťažovateľa o neprítomnosti odpovede na podstatu veci považuje ústavný súd za nedostatočné na založenie dôvodnosti záveru o porušení označeného základného práva. Súdy sa jasne a dostatočne konkrétne vyjadrili k spôsobilosti sťažovateľom uvádzaných skutočností a dôkazov naplniť skutkovú podstatu aplikovanej právnej normy.

14. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita

namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09).

16. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, konštatujúc, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a námietkami o porušení označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

III.2. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

17. V zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže ustanoviť navrhovateľovi právneho zástupcu, ak navrhovateľ o to požiadala, ak to odôvodňujú jeho pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

18. Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z časti III tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, II. ÚS 193/2020). Keďže nebol splnený jeden z nevyhnutných predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2024

Libor Duľa
predseda senátu